

IZHAJA VSAK DAN

Šteje ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Znamilne šteje se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tovarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvd. (10 stot.)

KLASIRANJE RAČUNARJO NA MILIMETRE v širokosti 1. reda. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmerice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 9 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Prijetljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na eno leto brez dopolnilne naročnine, ne upravlja ne ostro. Naročnina za nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane 10 K, za celo leto 100 K, za pol leta 50 K, za 3 mesece 25 K.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrančevana pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Ladalet konzorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šteje 20.

Pošilje-branilnični račun šteje 841-652. TELEFON 31-1337

Politično društvo „Edinost“

sklicuje sledeče

VOLILSKKE SHODE:

Za I. okoličanski volilni okraj:

za Sv. M. Magd. Zg.: v nedeljo, dne 25. t. m., ob 6 zvečer „pri Tirolcu“; za Škedenj: v nedeljo, dne 1. junija, ob 4 popoldne v „Gospodarskem društvu“.

Za II. okoličanski volilni okraj:

za Sv. Ivan: v Narodnem domu pri Sv. Ivanu; čas se določi. — V nedeljo, dne 1. junija, dopoldne po maši v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi; za Vrdelec: v nedeljo, dne 1. junija, ob 4 pop. v „Gospodarskem društvu“; za Frdenič: v nedeljo, dne 1. junija, ob 4 pop. v „Gospodarskem društvu“; za Rocol: v nedeljo, dne 25. t. m., ob 4 pop. v „Gospodarskem društvu“. — V soboto, dne 31. t. m., ob 8 zvečer v gostilni „Pri Drijonu“; za Lonjer: v nedeljo, dne 1. junija, ob 4 pop. v „Konsumnem društvu“; za Kolonjo: v nedeljo, dne 1. junija, ob 4 popoldne v gostilni „Pri starem Matvezu“.

Za III. okoličanski volilni okraj:

za Sv. Križ: v nedeljo, dne 25. t. m., dopoldne po maši v gostilni pri Ivanu Kozu; za Prosek in Kontovelj: v nedeljo, dne 25. t. m., ob 4 pop. v dvorani proseškega Sokola na Proseku; za Opčin in Bane: v nedeljo, dne 25. t. m., ob 4 pop. v Sokolovi dvorani na Opčinah; za Trebče: v nedeljo, dne 1. junija, ob 4 pop. v društveni gostilni; za Barkovlje: v nedeljo, dne 25. t. m., dopoldne po procesiji v Narodnem domu v Barkovljah; za Rojan, Greto, Škorkljo: v nedeljo, dne 1. junija, ob 10 dop. v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi.

Zaupnike nujno pozivljamo, da nemudoma javijo tajniku pol. društva „Edinosti“, g. dr. Ivanu M. Čoku (pisarna dr. Gregorina in dr. Slavika), če bi morda tu določeni čas ali kraj ne bil ugoden za shod, kedar in kje naj bi se vršil shod!

BRZOJAVNE VESTI.

Poslabšanje mednarodnega položaja. Berchtold ne odide na dopust.

DUNAJ 22. (Kor.) Vest nekaterih dunajskih listov, da odide vnanji minister, grof Berchtold, v kratkem na dopust, so brez vsake podlage. Čisto razumljivo je, da vnanji minister v trenutku, ko se razpravlja o tako važnih mednarodnih vprašanjih, svojega mesta tudi za kratek čas ne more zapustiti.

Vendar pa se nam poroča, da je bila prvotna tozadevna vest resnična. Berchtold

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Glej, nedaleč tam od jame je ležal oni, katerega je bil prekotat preko pečine. Zraven njega je pa klečal pastirček Gregec. Tomaž ni mogel verjeti lastnim očem. Mrzel znoj mu je stopil na čelo, in kolena so se mu pošibila.

„Oa je — hudir je!“ je zatulil. „Spet mi je ugrabil zaklad... Resnično je hudir in močnejši kot jaz. O, ne morem mu do živega. Dušo mi bo zdaj iztrgal iz prsi — zdaj, ko sem mu napravil to... Jezes, Jezes!“

In Tomaž se je obrnil in se je opotekel naprej. Po vsem životu se je tresel, in čelo mu je pokrival mrzel znoj. Krilil je z rokami, kot bi iskal ravnotežja, in je tulil venomer: „Dušo mi zgrabi s kremplji... Jezes, Jezes! Deset hudirjev plane po meni in po Metki deset... Jezes, Jezes!“

Kraj jarka se je ustavil in se je ozrl nazaj. In tedaj je videl, kako je dvignil pastirček Gregec njegovega sovražnika. Sedel je mladi gospod in se je opri s hrbitom ob skalo. Videl je to Tomaža, in mrzla zona ga je obšla. Odskočil je in je zavpil obupno:

je v resnici mislil odpotovati za kratek čas na dopust, a je svoj namen nenadoma opustil, ker se je mednarodni položaj zopet poslabšal.

Med tripleentento in trozvezo so se radi Albanije pojavila skoro nepremostljiva nasprotstva. Dočim stoji tripleententa na stališču, naj se določi za Albanijo le provizorične odredbe, štatut pa podvrže daljšemu študiju, hočeta Avstrija in Italija takojšnjo definitivno ureditev Albanije in izvolitev albanskega suverena.

Ta predlog pa je tripleententa odločno odklonila. Na ponedeljkovi seji poslaniške reunije nameravata avstrijski in italijanski zastopnik ponoviti zahtevo trozveze po ureditvi razmer v Albaniji. V dunajskih političnih krogih se zatrluje, da bosta Avstrija in Italija, če ne pride kmalu do definitivnega zaključka in sporazuma v smislu avstrijsko-italijanskega predloga glede Albanije, postopala na lastno pest, izvedla okupacijo Albanije in njeno organizacijo. Kako bi se v tem slučaju mednarodni politični položaj nadalje razvijal, je negotovo.

Dalje se še poroča, da je prišlo na zadnji seji poslaniške reunije: med trozvezo in tripleentento tudi radi tega do ostrega nasprotstva, ker je trozveza zahtevala, naj velesile takoj store skupno demaršo in naznanijo zaveznikom, da odklanjajo vsako željo po spremembi mirovnih pogojev. Tudi to zahtevo je tripleententa odklonila. Konečno je prišlo do sporazuma in je bila odposlana zaveznikom nota, o katere vsebini poročamo na drugem mestu.

Mirovna pogajanja napredujejo.

LONDON 22. (Izv.) Reuterjev urad poroča: V mirovnih pogajanjih je zaznamovati viden napredek. Zlasti je razveseljivo dejstvo, da so imele posamezne balkanske mirovne misije že celo vrsto medsebojnih sestankov. Sklenjeno je bilo, da se ima v kratkem vršiti skupna konferenca vseh balkanskih mirovnih delegatov, na kateri se bo razpravljalo o situaciji, ki je nastala po zadnjih dogodkih.

Velesile so že obvestile Srbijo, da so pripravljene sprejeti srbske spreminjevalne mirovne predloge, zlasti one, ki se tičejo Srbije same. Verjetno je, da se bo vršila že prihodnje dni skupna seja balkanskih delegatov s turškimi zastopniki.

LONDON 22. (Izv.) Reuterjev urad poroča: Velesile so odgovorile na željo zaveznikov po spremembi mirovnih pogojev s posebno noto, v kateri izjavljajo: Velesile so mnenja, da naj zavezniki opuste vsako razpravljanje o spremembi mirovnih pogojev, ker bi se na ta način zaključek miru le še bolj zavlekel. Izražajo upanje, da bodo zavezniki v najkrajšem času sklenili s Turčijo mir.

Mirno presojanje položaja na Balkanu.

BERLIN 22. (Izv.) Neki balkanski delegat je izjavil nekemu sodelavcu „Berliner Tagblattu“, da se lokalni spopadi med zavezniki četami ne smejo presojeti preveč pesimistično. Spopadi so samo znamenja velikih težkoč, katere je treba še premagati in odstraniti. Vojna med zavezniki je popolnoma izključena in o njej govore in pišejo le neodgovorni šovenisti.

„Že vstaja in brusi kremplje! Mojo dušo hoče raztrgati... Jezes, Jezes! Hudir mi je pokazal zobe — ravno danes mi je pokazal.“ — Divji strah se je polastil Tomaža. Lasje na glavi so se mu zježili, in lica so se mu skremžila. Zapršil se je po jarku navzdol; kakor divja koza je skakal s skale na skalo in niti enkrat se ni upal ozreti nazaj. Dospel je do planine in je bežal preko nje.

„Jezes, Jezes!“ je vresčal s hrupnim glasom. „Deset jih gre za mano — deset. Pa vsi imajo nabrušene kremplje... Ljudje božji, molite! Deset jih leti za mano...“

Trile pastirji, ki so pasli na planini, so gledali začuden za njim. Zmajevali so z glavo in so že hoteli ujeti znorelega Tomaža. A tedaj se je oglasil dobi s skalovja presumljiv žvižg in kilc na pomoč. In tedaj so vedeli pastirji, da se je morala dogoditi nesreča. Naglo so hiteli po strmih bregu in so dospeli kmalu do trhle hibe. Zagledali so tam Gregca, ki je še vedno klečal kraj Mavrica in je držal steklenico k njegovim ustom.

„Kaj se je ponesrečil?“ so vprašali pastirji. Gregec je pokimal z glavo in je pogledal na mladega gospoda, ki se je opiral ob trdo skalo. „Veste, Tomaž, Šimnov Tomaž ga je vrgel preko pečine,“ je dejal tiho. „Zbesnel je Tomaž — ali kaj?“

Tedaj pa je odprl Mavric oči. Hotel se

Črnogorsko-srbska unija.

BELGRAD 22. (Izv.) Srbski listi se zelo obširno bavijo z izjavami črnogorskega finančnega ministra Drijevića glede unije med Srbijo in Črnogoro. Minister je med drugim izjavil, da pogajanja med obema vladama zelo živahno napredujejo, a izguba Skadra za Črnogoro je pogajanja le še pospešila. Upati je, da pride v doglednem času do pozitivnih rezultatov.

Ureditev bolgarsko-rumunskega konflikta.

BUKAREŠT 23. (Izv.) V soboto bo v tajni seji zbornice ministrski predsednik Majorescu prečital poslancem petrogradski protokol o ureditvi bolgarsko-rumunskega konflikta.

Odhod turških čet iz Albanije.

CARIGRAD 22. (Izv.) Bolgarska se je prvotno odločno protivila načrtu, da bi bile turške čete iz Albanije odpeljane v Carigrad, ker se je bala, da bi te čete nato odpotovale pred Cataldžo. Radi tega sta Avstrija in Italija posredovali pri Proti, ki je obljubila, da se čete iz Albanije ne odpošljejo več na vojno. V očigled tej obljubi je Bolgarska umaknila svoj protest.

RIM 22. (Izv.) V Valone je dospela danes s posebnim italijanskim parnikom mislija italijanskega Rdečega križa, ki odpotuje z mnogobrojnim sanitetnim materijalom v tabor Džavid paše v Fieri, kjer razsajajo med turškimi vojaštvom razne nalezljive bolezni.

CARIGRAD 22. (Izv.) Semkaj je dospelo danes 200 turških vojakov in 80 častnikov iz Valone. Jutri pričakujejo prihod treh ladij z vojniki iz Albanije.

Bolgarske izgube pri spopadih z Grki.

SOFIJA 22. (Izv.) Agence telegraphique bulgare“ je pooblašena izjaviti, da so vesti o velikih bolgarskih izgubah povodom zadnjih spopadov z Grki, silno pretirane. V vseh dosedanjih spopadih z grško armado, Bolgari niso imeli več ko 100 mrtvih in ranjenih. Vest, da bi Grki tudi več Bolgarov vjeli, so pa sploh popolnoma neutemeljene.

Jovan Jovanović v Belgradu.

BELGRAD 22. (Izv.) Semkaj je dospel srbski poslanik na dunajskem dvoru, Jovan Jovanović, da poroča vladi o svojih dosedanjih pogajanjih z avstrijsko vlado.

Poljski škofje v volilni borbi.

LVOV 22. (Izv.) Poljski škofje so sestavili skupno pastirsko pismo na galicijske katoličane, v katerem ostro napadajo radikalne stranke v deželi in pozivljajo katoliško prebivalstvo, naj voli pri prihodnjih volitvah le one kandidate, ki bodo garantirali za tako galicijsko volilno reformo, ki bo odgovarjala katoliškim principom. Škofje dalje v pastirskem pismu izjavljajo, da volilna reforma, kakršno so hoteli Poljaki in Rusini po zadnjem kompromisu vsvariti, nikakor ne odgovarja idejam katoliške cerkve, vsled česar odločno svare pred obnovitvijo tega poskusa. Poljski škofje izrekaajo še specialno anatema nad poljsko demokratično stranko.

je dvigniti. Toda zastokal je bolešno in je stisnil ustnice. Naslonil se je spet na skalo in je zapri oči. Pastir, ki je bil najstarejši izmed treh, je spoznal takoj, kaj mora storiti. Sil so dol k hlibam, pa so nalomili vej. Napravili so iz njih nosila in so položili varno krvavečega mladega gospoda. Počasi so ga nesli po pobočju navzdol in so ga položili v koči na pograd. Zavedel se je tam Mavric — zavedel svojega položaja. Čutil je, da ga skeli ves život, in domislil se je, da je nemara polomljen ves. Zato se je obrnil k pastirčku Gregcu, pa mu je rekel: „Mlad si še in gibčen, Gregec... Pojdi v vas po zdravnika in voz. Ne bo zastoj, Gregec, ne bo zastoj...“

Pastirček Gregec je zamahnil z roko in je priklimal. Potem pa se je obrnil in je letel kakor srna preko planine... Mavric je zapri spet oči. Po glavi mu je šumelo in se vrtele, a po vsem životu ga je zbado in dregalo, da se niti geniti ni mogel. In čutil je tedaj Mavric v svojem srcu: pohabljen boš vse življenje, če boš še sploh ostal pri življenju. Pregrešil si se in si oskrnili s svojim grešnim dejanjem planinski raj. Čist je bil prej planinski raj in greha ni bilo v njem. A prišel si ti in si s svojo umazanostjo zamazal to čistost... In glej — maščevale so se danes planine, bridko so se maščevale nad tabo... Domislil se je Mavric tega in se je stresnil nehoté. A v prsih ga je zaskela

Euuncijacija poljskih škofov bo vsekar imela jako slabe posledice in politični boj v Galiciji se bo še bolj poostiril, ker nam ravajo sedaj izdati tudi rusinski škofje v imenu katoliške cerkve na Rusine sive pastirsko pismo, v katerem pa bodo zastopali ravno nasprotno stališče od poljskih škofov.

Finančne stike na Češkem.

PRAGA 22. (Izv.) „Narodni Listi“ poročajo: Češki deželni finančni referent, dr. Pinkas, je sklenil s konzorcijem čeških bank pogodbo glede 8milijonskega posojila po 7 1/4%.

Ruski car v Berlinu. Poroka v nemški cesarski hiši.

BERLIN 22. (Kor.) Danes ob 11:30 dopoldne se je prijeljal semkaj ruski car Nikolaj, ki se mudi sedaj prvič v Berlinu. Na kolodvoru sta ga pričakovala cesar Viljem in angleški kralj Jurij in mnogo članov cesarske hiše. Ko je privozil vlak na kolodvor, je cesar Viljem stopil k carju in ga prisrčno pozdravil, nakar so se vsi trije vladarji odpeljali v kraljevski grad. Tisočglava množica je carja viharno pozdravljala. K poročnim slavnostim so dospeli dalje: princ Henrik bavarski, velika vojvodinja Luiza badenska, princeznja Avgusta Viktorija in princ Valdemar danski.

BERLIN 22. (Kor.) Ob 10 dopoldne je prispel vojvoda Cumberland-Braunschweig s soprogo in princeso Olgo. Pozdravila sta ga cesar in cesarica.

Honvedski minister toži.

BUDIMPEŠTA 22. (Kor.) Honvedski minister baron Hazay je proti piscem članov, ki so izšli v opozicijskih listih „Pesti Naplo“ in „Alkotmany“, radi obrekovanja njegove osebe in honvedskega ministristva vložil tiskovno tožbo in pooblastil državno pravdnishvo, da prične s kazensko preiskavo.

Izslužbene avstrijske vojne ladje.

DUNAJ 22. (Kor.) Vojne ladje „Habsburg“, „Arpad“, „Babenberg“ in „Maria Theresia“ in nekaj torpednih čolnov je bilo te dni izslužbenih. Rezervno moštvo, ki je vsled tega postalo prosto, je bilo odpuščeno na daljši dopust.

Obsojen poslanec.

BUDIMPEŠTA 22. (Izv.) Poslanec Stefan Gynfa, ki je svoječasno v poslanski zbornici zapadel šefa budimpeštanske policije Pawlika, je bil te dni obsojen pred sodiščem na sedem dni zapore.

Smrtna obsodba.

VELIKI VARADIN 22. (Izv.) Tu je bila včeraj pred porotnim sodiščem radi zavrtnega umora svojega soproga, obsojena na smrt dobroznana zločinka Heringay.

Ruska дума.

PETROGRAD 22. (Kor.) Na današnji seji dume je sekcijski šef v notranjem ministristvu, Solotarev, odgovarjal na interpelacijo glede aretacije profesorja Milaševskega in posetnika Šaleviča. Izjavil je, da je bil ukaz guvernerja v Minsku popolnoma opravičen, ker je Milaševski neprestano med

tedaj divja bolečina, da je zastokal na glas. „Vode,“ je dejal in je pogledal na pastirje, ki so stali kraj pograda in so šepetali med sabo. Pastir se je sklonil, pa mu je nastavil steklenico hladne vode k ustam. Mavric je srkal slastno vodo in se niti zmenil ni za bolečine. Naslonil se je spet nazaj, pa je jel premišljevat.

Glej, tako so se maščevale planine, ker jih je oskrnili. Zdal naj trpi, ker je resnično zaslužil. S svojim dejanjem je zaslužil to. Planine so krasne, a nelzprosne v svojem sru. Kaj ti, človeče, se drzneš poteptati z nogo, kar je v varstvu sinjih planin, kar je vzraslo na njih, v njihovem jasnem žaru? Ti se drzneš? — In planine so se maščevale zdaj...

Bogve, kaj poreče Metka? — In Mavric je videl pred sabo dvojje globokih, rjavih oči, ki so bile polne solza. Naravnost v njega so gledale in so očitale: Ti si kriv teh solz in vseh, ki bodo stopile še v nas. Poteptal si nedolžno dušo, ki je poznala samo solčne žarke. Poteptal si jo, in mesto solčnih žarkov, si jo napolnil s črno temo. Ne bo videla več žarečih zvezd; samo temno nebo bo videla, zastrto z umazanimi megami. In mir — kje bo našla mir, ko si jo poteptal s svojimi umazanimi nogami? Sla bo po potu, a drugega ne bo videla nego obup, ki se ji bo krohotal od vseh strani...

(Dalje.)

pravoslavni agitiral za katolicizem, Šalevič pa je bil fanatičen izpreobračevalec. Tekom zadnjih 8 let, je v škofiji Minsk prestopilo 16.000 pravoslavni v katolicizem. Vlada zastopnik je dalje opozarjal na neprestano poloniziranje v Minsku.

Debata o vladni izjavi je bila določena za prihodnjo sejo.

Vojaške revolte na Francoskem.

PARIZ 22. (Kor.) Listi priobčujejo vsebino oklica, ki je bil preteklil petek razširjen med prebivalstvom v Toulu. Proklamacija pozivlja vojaške, naj se upre sklepu zbornice glede triletnega vojaškega službovanja, če treba tudi s silo. Oklic končuje z besedami: „Dol z vojaškimi predlogami! Dol s triletnim službovanjem!“

Potovanje kralja Alfonza po evropskih dvorih.

PARIZ 22. (Izv.) V političnih krogih se potrjujejo vesti, da pride kralj Alfonz španski takoj po obisku angleškega kralja tudi na Dunaj, kjer bo gost cesarja Franca Jožefa. Obisk bo popolaoma privatnega značaja in se udeležijo kralj najbrže cesarskih lovov na Gornje Stajerskem ali pa na Ogrskem.

Francoska križarka v Kronstadtu.

PETROGRAD 22. (Izv.) V Kronstadtu je prispela francoska oklopna križarka „Jean d'Arc“.

Novi guverner Tripolitanije.

RIM 22. (Izv.) Dosedanji guverner Tripolitanije, general Ragni, je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan general Garrioni.

Sufragetke.

LONDON 22. (Izv.) Sufragetke so zažgale v Fulhamu pri Londonu veliko skladišče lesa, kjer so bili tudi oddelki jako dragocenega lesa. Malega delavca, katerega so zapazili pri izbruhu požaru v bližini skladišča, so radi sokrivde požiga aretirali. V bližini pogorišča so ležali letaki pristažin ženske volilne pravice.

Vohunstvo.

STUTTGART 22. (Izv.) Tu sta bila danes aretirana dva delavca iz tovarne za zrakoplove v Friedrichshafenu, ker sta izdala razne tajnosti Angliji.

Nesreča na morju.

MARSEILLE 22. (Kor.) Iz Smirne je došlo poročilo, da je parnik „Senegal“, ko je zapustil pristanišče, zadel na neko mino. Parnik je bil težko poškodovan in je običal pri trdnjavi. Posadka in potniki so se rešili, le štiri osebe so utonile; več potnikov je nevarno poškodovanih. Pošto so spravili v pravem času na varno.

Avstrija in njena balkanska politika.

V torkovi seji državnega zbora je govoril češki poslanec dr. Kramář znamenit govor o avstrijski balkanski politiki, kakor smo že poročali v našem listu med brzojavnimi vestmi. V sledečem naj podamo ta govor velikega češkega politika nekoliko obširneje.

V začetku svojega govora je poudarjal govornik, da je za Slovane silno težavna stvar govoriti o zunanji politiki, ne da bi se jim to zamerjalo ali celo smatralo za veleizdajstvo, dočim pa smejo Nemci brez zapreke izražati svoje občutke. In vendar bi se v Avstriji ne smela voditi politika proti večini prebivalstva. Jako lahko je voditi politiko v mirnih časih, je pa precej težavno, nositi posledice te politike potem, če je bila napačna. Kritično je potem za državo, če se pokaže, da je prišla v navskrižje z občutki vseh narodov, da, celo z večino prebivalstva, in zelo kritično je, če se mora bati privlačnosti sosednih narodov. To so težke posledice zgrešene notranje politike. Po vsem, kar se je zgodilo v zadnjem času v slovanskem svetu, je se pač moglo pričakovati, da oni, ki so odgovorni za vladanje v vsej monarhiji, izpremenijo svojo politiko. S stališča monarhije je obžalovanja vredno, da nismo porabili prilike, da bi bili dovedli do definitivne rešitve balkanskega vprašanja, in da nismo vporabili vseh svojih moči v to, da bi bili prišli v odkritosrčno, trajno prijateljsko razmerje z jugoslovanskimi sosednimi državami.

Grof Berchtold je prvi opustil status quo in našel blagohotnih besedi za balkanske narode ter ni rožljaj s sabljo. Mislili smo, da pridemo v prijateljske odnose z jugoslovanskimi sosednimi deželami, da si bo naša industrija zopet pridobila izgubljeno oddajno ozemlje in da si bomo po teh prijateljskih odnosih mogli zaceliti rane, ki nam jih je zadala prejšnja nesrečna gospodarska politika na Balkanu. Vsekakor se mirno razpoloženje prebivalstva ni skladalo z ono politiko, ki se jo je zljubilo voditi v trenutku, ko je prišla — albanska mrzlina. In tedaj se je zgodil oni strahoviti zločin na blaginji Avstrije, ko se je začelo prebivalstvo naravnost umetno naganjati v vojno razpoloženje: to je bila Procházkova afeta.

Nikakor ni bilo prav, da je bilo prebivalstvo tako mirno. Prebivalstvo ni niti vedelo, kaj je Albanija, pa naj bi bilo kar naenkrat občutilo navdušenje za svobodo armavškega naroda. Narodi, ki se morajo tu boriti za svojo lastno svobodo, za najmanjšo svojo jezikovno pravico, narodi, ki v stolnem mestu države ne dobe ljudske šole, naj bi se kar naenkrat vneli za svobodo tistih, ki so bili stoletja največji tlačitelji krščanskih narodov! To se ni dalo doseči tako lahko, kajti tudi narodi mislijo. Zato je bilo treba odpraviti mišljenje s strastjo in strast so umetno vneli s tem, kar se je storilo v Procházki aferi.

Trdim — in če je treba, tudi lahko dokažem — da se je vedelo, da se Procházki ni nič zgodilo! Vzlic temu pa so ravno oni listi, ki so v gotovi zvezi s tako toplo branjenim literarnim birojem, hujskali najbolj in podali strahovito vest o Procházki. Tu je bil vir onega zla, ki smo ga prebili, tu je nastala vojna mrzlina, tu imajo svoj izvor grozovita gospodarska škoda, tu je začel uničenje gospodarskega življenja, tu se morejo zahvaliti tisti, ki so to krizo plačali s svojo ekzistenco.

Kaj smo dosegli s Procházko afero? Nič drugega, nego da smo se kompromitirali pred vso Evropo in pri vseh poštenih ljudeh v tuzemstvu pobudili velik dvom o pravilnosti oficijelne politike.

Toda Procházkova afeta ni bila edina. Druga je bila afeta franciškana Palica. Njemu se je pač res zgodilo nekaj strašnega: po „Neue Freie Presse“ je bil v prvi instanci proglašen za svetnika. Tega v resnici ni zaslužil. Storili pa smo nekaj drugega, kar se v moderni državi smatra za naravnost nemogoče: povišali smo za šest mesecev redno število vojaštva in smo tudi deloma mobilizirali.

Povsod se je raznašala vest, da so ob ruski meji mobilizirane velikanske mase ruskega vojaštva, a to ni bilo nič res. Konstatiram, da so obdržali le zadnji letnik pod zastavami, a to ne ob avstrijski meji, temveč v notranji Rusiji. Konstatiram dalje, da ob srbski meji ni bilo nikakega vojaštva in da mobilizacija ni bila potrebna. Če gre za milijone, kar stane to, potem si država ne sme dovoliti brez potrebe takega luksusa. Hvala bogu, vsa Evropa ve, da je naša vojaška uprava taka, da v pravem trenutku ne odreče, zato bi pa tudi rad vedel, kje je bila potreba za mobilizacijo.

Cemu se je zgodilo vse to? Zaradi Albanije! Culi smo danes zopet od ministrskega predsednika besedo: „Balkan balkanski narodom“, za kar smo sicer zelo zavzeli, toda po izkušnjah, ki smo jih doživeli v naši državi, se nam zdi nekoliko čudno, da je bila ravno avstrijsko-ogrška država tista, ki je vzpostavila ta vzvišeni princip!

Albanija ni nacionalna država. Tamkaj ni enotnega narodnega čuta, ni gospodarske skupnosti, prebivalstvo pripada štirim različnim veram, ni enotnih običajev in edino, kar je zedinjevalo Albanijo, je bilo to, da vsi Albanci v res ginljivi slogi niso hoteli plačevati absolutno nikakih davkov in si niso dali omejevali svoje svobode, pri čemer je vstet tudi rop in umor.

Posl. Marckhi: Srbi so tudi pokazali, da dobro znajo moriti!

Posl. dr. Kramář: V štirih mesecih se ne more toliko moriti kakor v štirih stoletjih.

Je misel, ki združuje, in to je nacionalna misel. Odkod pa more priti ta nacionalna misel? Pa menda vendar ne iz Avstrije! Rezultat je torej ta-le: Iz Italije prihaja luč nacionalne misli, od nas pa — orožništvo! (Posl. Čech: „In denar!“)

Italija je gospodarski blizu in jej je mogoče zelo poceni konkurirati našemu blagu. Italija si gospodarski popolnoma osvoji deželo in mi smo še le pomagali Italiji, ko smo ustanavljali v Albaniji italijanske šole. Mirno moremo torej konstatirati, da smo storili vse, da pripravimo Albanijo za Italijo. Mislim, da je monarhija v resnici dolžna veliko hvalo črnogorskemu kralju Nikolaju, da jo je obvaroval razdelitve interesnih sfer v Albaniji med Avstrijo in Italijo. Če bi imela tripleentent kakoga Bismarcka, bi bila mirno dovolila, da Avstrija in Italija s svojim vojaštvom zavzmeta Albanijo, kajti to bi bilo končno definitivni konec trozveze in konflikt med Avstrijo in Italijo bi bil neizogiben. Za nas bi bilo najbolje, da se je prepustila Albanija Srbiji in Grški in za Italijo ne bi bilo prostora več v Albaniji, a mi bi bili mogli računati na trajen mir. Kot Slovan pravim popolnoma odkrito: če bi bili pri nas izpremenili svojo Čuvajsko vladu, bi bila tudi Srbija težko naša za svoje nadaljnje aspiracije simpatije narodov in Evrope. S tem bi bila odpravljena tudi ruska nevarnost.

Ne morem se postaviti na stališče, da je treba v Albaniji ustvariti trdno oporo proti Slovanstvu. Proti Slovanstvu in slovanski nevarnosti je samo eno sredstvo in to je: prava avstrijska politika! Nemci pravijo, da so oni edini, ki so podpirali državno

politiko in da jih je zato treba poplačati v notranji politiki. In v to politiko smo se preveč zagovorili. Mnogo krivde na tem ima državni kancelar nemške države, ki je svedea nedosegljiv za našo kritiko, v katerem pa mislim, da je popolaoma po nepotrebnem oficijelno govoril o velikem vprašanju zadnjega obračuna med germanstvom in slovanstvom. Avstrijska politika se absolutno ne sme voditi po teh načelih. Slovani pač v resnici ne moremo tvoriti „Kanonenfutter“ za končni cilj Germanije. Vzlic svoji zvestobi do države, ki so jo stoletja izkazovali slovanski narodi državi in dinastiji, so vendar tako samozavestni, da ne bodo žrtvovali svoje lasti in svoje krvi za to, da bi jih lažje raznarodevali in tlačili. Če svarimo pred tako politiko, ne delamo to kot nasprotniki monarhije, temveč kot ljudje, ki pošteno hočemo imeti monarhijo, svedea nekoliko drugačno, kakor je sedaj, ne monarhije z nemško-madžarsko nadvlado, temveč monarhijo, ki res daje varstva vsem svojim narodom. — Po slovanski zmagi na Balkanu se mora politika monarhije predrugačiti, mora postati Slovanom prijazna.

Nato je govornik govoril še obširno o češko-nemškem spravnem vprašanju in zaključil: „Naj dobra sreča obvaruje Avstrijo politike, ki bi pospeševala Bethmann-Hollwegov odločilni boj med germanstvom in slovanstvom ali ki bi ga povzročila. Avstrija ni poklicana, da bi tvorila predstražo nemstva v Albanijo ali kje drugje. Ne bojmo se katastrof, ne želimo si jih pa tudi ne, mi hočemo mir. Zato pa imamo le eno prošnjo in eno željo: Naj bi Avstrija dobila vlade, ki ne bi vodile le dnevne politike, ki bi ne skrbele za to, da dobe proračun, vojaške novice in vojaške kredite, temveč vlade, ki bodo vendar končno skrbele za to, da se zasigura bodočnost Avstrije. To pa je mogoče le na en način: če zgradi bodočnost monarhije na zadovoljnost narodov.“

Kako vlada skrbi za naše primorske kraje!

Nova korespondenca, ki je začela izhajati na Dunaju pod naslovom „Südslavische Rundschau“ porablja priliko Jadranske razstave na Dunaju, ki naj je nekaka jubilejna razstava — stoletnica, odkar je Dalmacija utelovljena Avstriji —, da predoča vladnim krogom, kako grozno so zanemarjali te naše kraje v gospodarskem pogledu.

Štirideset let je že minulo, odkar je bil objavljen zakon o gradnji železnice iz Splita preko Knina do dalmatinsko-hrvaške meje. Kdo bi bil mislil tedaj, da je to le aprilski šala, ko so tako vlada kakor vse stranke nujno naglašale, da je gradnja te železnice nujna, neodložljiva stvar v življenjskem interesu monarhije, kakor „logična konsekvence državne misli“? Od vse veličine tega železniškega zakona je prišla le drobtina lokalne proge Split-Knin, oziroma Perković-Sibenik.

Več, nego 25 let je minulo potem, da je izšel zakon o gradnji proge Split-Aržanbosanska meja. Nu, tudi proga preko Aržana v Bugojno je ostala neizvedena.

Po nadaljnjih 10 letih je izšel novi dalmatinski železniški zakon. Kabinet Beck je dobil pooblastilo za gradnjo železnice Novomesto-hrvaško-kranjska meja in Knin-dalmatinsko-hrvaška meja. Po konvenciji z ogrsko vlado glede gradnje zvezne proge na hrvaškem teritoriju je bila zagotovljena gradnja zveze Dunaj-Split. Tudi ta zakon — kakor prejšnji — je ostale kos popisanega papirja.

Monarhija je zgradila v dobi 40 let 35.000 km železnice, ali dohoda k Adriji ni mogla dogotoviti Najoddaljeneji okraj Galicije so prepleteni z železniškimi mrežami, v Dalmacijo pa treba pluti po morju kakor v kako daljno kolonijo. V času, ko bomo skoro čitali v voznihih redih o odhodu albanskih ekspresnih vlakov, nudijo najlepše in najvažnejše naše krajine ob Adriji sliko nažalostneje zapuščenosti! In to notri sredi civilizirane Evrope in vzlic siljajemu videzu, ki ga hoče vzbujati Jadranska razstava!

Nadomestna deželnozborska volitev v Pulj.

Pula, 21. maja 1913.

Kakor smo že priobčili, se bo vršila v nedeljo 25. maja 1913 ožja volitev med drom. Devescovi, kandidatom kamore, in Lirussijem, kandidatom socialne demokracije. Da se ni hrvaška ljudska stranka udeležila te volitve, bil bi kamoraj že na prvi volitvi dne 18. t. m. izvoljen, kar bi bilo za kamoro velikanskega pomena, ker se je dr. Devescovi že poprej zavezal, da vstopi v klub italijanske večine v dež. zboru.

Kamora je računala z vso gotovostjo, da prodre že v prvem skrutinju, toda bil je račun brez krčmarja, akoravno je pravila na voliče vse do zadnjega, celo obnemoglo starce iz hiralnice.

Radi te ožje volitve je sklicala hrvaška ljudska stranka snoči javen shod v dvorani tukajšnjega „Sokola“, da se odloči o daljnih korakih v tej borbi. — Ob 8 je bila dvorana nabit polna.

Shod je otvoril dr. Zuccon, ki je v krasnem govoru orisal naše stališče nasproti kamori in socialistom. Niti mu ni trebalo priporočati, koga naj gredo naši voliti v nedeljo, kajti enoglasno je zagrmelo po dvorani „Vsi za Lirussija, doli kamora!“ Za drom. Zucconom govoril je naš dr. Laginja, ki ga je občinstvo pozdravilo z živio-klici in ploskanjem. Tudi on je šibal kamoro in sploh istrsko signorijo ter je v svojem govoru posebno omenjal, da mi v nedeljo ne pjdemo v boj za socialiste, ampak gremo proti kamori. Apeliral je na voliče, da oddajo vsi svoj glas za Lirussija. Socialistom pa je pokladal na srce, da si naj zapišejo leto 1913 v svoj album, da se prihodnjo leto ne vrne zopet ono 1907.

Slednjič sta še govorila dr. Pederin, kakor predsednik nar. del. organizacije, in dr. Scallier. Tudi ta dva nista štedila izrazov proti kamori, oni tatinski brezobrazni kamori, ki ima toliko naših žuljev na svoji kosmatil vestil.

S tem sklepom hrvaške pučke stranke smo zadovoljni tembolj, ker smo itak že izrazili svoje mnenje, naj se na vsak način prepreči izvolitev kamoraja.

Zdaj pa na delo naši! Pri okrajnem glavarstvu težje še kakih 1700 legitimacij, ki jih je pošta vrnila kakor nevročljive.

Za občinske volitve. Italijanska kratkovidnost.

V včerajšnji številki smo se obširno bavili s sklepom tržaških Nemcev, v smislu katerega oddajo tržaški Nemci pri letošnjih občinskih volitvah svoje glasove italijansko-liberalnim kandidatom. Pripomnili smo tudi, kakšni so bili motivi, ki so dovedli Nemce do tega sklepa, namreč: nemški pohlep po Trstu, da si tu ob obali Adrije čim bolj utrdijo svojo postojanko, da si čim bolj utrdijo svojo zadnji stebel mosta od Belta do Adrije.

V včerajšnji graški „Tagespost“ pa smo zopet čitali članek, baje spisana na Dunaju — „Verschiebung an der Adria“ — ki je nekako popolnoma onega poročila o „volilnem sklepu“ tržaških Nemcev in ki bi tudi rojenemu slepcu odprl oči, če bi ta slepec ne bil — italijanski liberalce.

Članek poje čast in slavo nekemu Battari, ki je napisal knjižico o trijalizmu — mož je namreč prestavil ali si dal prestaviti nekaj tozadevnih člankov v jugoslovanskem časopisu in je to priobčil potem v „Ladipendentu“ ter obenem izdal svoj spis v posebnih knjižici — češ da se je vendar našel tržaški Italijan, ki je izpoznal nevarnost — panslavizma. Vendar pa je v Battarovem spisu še nekaj, kar ne ugaja Nemcem, namreč, da Battara ne zaključuje iz te „panslavistične“ nevarnosti nujne potrebe, da bi se morali Italijani povsem vreči v naročje Nemcem. Zato priporoča članek Battari, najnujno priporoči to „panslavistično nevarnost“ tržaškim laškim liberalcem, češ, ne gre tu v prvi vrsti za Nemce, temveč za Italijane, in pravi: „Slovani in Nemci prodirajo v vsem Primorju, Italijani zaostajajo bolj in bolj.“

Nadalje opozarja članek Italijane na opis nekoga dr. Wotawe o ljudskem štetju leta 1910, v katerem je konstatirano veliko nazadovanje Italijanov, poleg tega pa, „odgovarajoče“ ojačenje jugoslovanskega elementa in zelo razveseljiv porastek Nemcev.... Razmerje Nemcev se je namreč celotnemu številu le malo zboljšalo, vendar pa je njihovo število v zadnjem desetletju zrastle od 19000 na 29000. V Trstu so Nemci mnogo močnejši, kakor kažejo uradne številke, ker se nahaja med približno 40.000 tujih državljani nov tisoči Nemcev iz „raja“. Še ena taka italijanska večina v Trstu je bila! Po vsej verjetnosti bodo potem Nemci odločevali eno ali drugo stran. Pametna nemška politika bi se morala na tem položaju znati okoristiti.“

Mislimo, da Sloveku, ki ima kaj razuma, ni treba povedati jasneje, kaj hočejo Nemci v Trstu, kakor so tu povedali sami; a če si naši Italijani nalašč maše ušesa, da ne bi slišali ničesar, in zavezujejo oči, da ne bi videli nevarnosti, ki jim preti od nemške, ne pa od naše strani! potem jim pač ni pomagati. Mi smo tu doma, kakor Italijani, vsa najbližja okolica tržaška je bila vedno v mestu samem, ko je bil Nemec v Trstu edino le kak sem premeščen uradnik; a sedaj? „Nemcev od 19000 do 29000“ itd. In ti tuji, ki tako izpodjedajo turodno italijansko prebivalstvo, to so današnji zaveznički Italijanov.

Pač res niso bili zastoj taki mešetarji za to najnovejšo prijateljstvo ježa in lisice, ni zastoj — mešetarji — žid na Goldomiljevem trgu!

Volilni shod v Bazovici.

Včeraj popoldne se je vršil shod pri g. Urbančiču v Bazovici. Udeležba res ni bila

tolika, kakor smo je vajeni v tako zavedni vasi, ker ni bil sestanek pravočasno objavljen in se je večina domačinov razšla po svojem opravilu, za to pa je bil omenjen shod toliko bolj prijateljski pomenek mej navzočimi kandidati in volilci.

V oficijelnem delu je opozarjal predsednik polit. društva „Edinost“ svet. dr. Wilfan na važnost prihodnjih občinskih volitev iz narodnega in gospodarskega stališča ter predstavil odvet. dr. Černeta in g. Ivana Renčelja kot moža, ki sta kandidature že sprejela. Zaključil je s toplim pozivom na zborovalce, da izvrše sami mej seboj potrebno vspodbujevalno delo za to, da Bazovica z Gropado in Padricami vred kakor doslej pokažejo zopet ono vzorno složnost in disciplino, kakor so to storili vselej doslej. In burno pritrjevanje navzočih je pričalo, kako ljudstvo tudi sedaj popolnoma soglašajo s svojim polit. vodstvom. V drugem prostoru pa, kjer se je mej tem zbralo večje število pevcev, je povzel svet. dr. Wilfan zopet besedo, da se v nazdravici zahvali predvsem dosedanemu g. dež. odborniku dr. Saviku in pok. Al. Gorjupju za silno breme, ki sta je vršila v prid občine, okolice in slov. naroda v težavnem poslu mestnega in deželnega odbornišva. Te tople besede so našle primernega odmeva tudi v raznih zborovalcev, v imenu katerih je govoril jako navdušeno g. Vinko Škerjanc, izraža slovenskim zastopnikom posebno svet. dr. Wilfanu častečo zahvalo za njega uspešne nastope, ki so številno neznatni manjšini v tržaškem mestnem svetu priborili dokaj ugledne pozicije. V daljšem govoru je izvajal nato g. odv. dr. Černe, kako ga je rodoljubno čustvo in narodna dolžnost privedla do zaključka, da brez obotavljanja vspreje od političnega društva mu ponujano kandidacijo za mestni svet in deželni zbor.

Posebne programa mu ni treba razviti, ker je že preko 25 let našemu narodnemu življu v tržaški občini jasno začrtana pot, uveljaviti pravice ravnopravnosti in domačinstva slovenskega naroda ob jadranski obali. G. kandidat se vzdržuje vsakih obljub izjemši potrjenju, da ga vodi najboljša volja pokazati se koristnim svojim volilcem, ki mu poverjajo mandat mestnega svetovaleca. Po živahni pohvali govoril je še g. Ivan Renčelj naglašujoč v istem smislu, da hoče ob vzgledu in izkušenem vodstvu dosedanjih poslancev z veseljem sodelovati v blagor ljubljenskih rojakov. Zaveda se dolžnosti in naloge, ki jih prevzema s kandidacijo ter izraža upanje, da po poteku 4 let ne bo žal ne volilcem niti njemu, ako ga izvolijo občinski zastopniki. Bile so to vse prisrčne besede, ki so segale prisotnim res do srca, ter so vstvarile ono razmerje mejsebojnega soglasja in naklonjenosti, kakor vlada mej našim dobrim ljudstvom in njegovimi izvoljenimi zastopniki.

Pred zaključnim govorom svet. dr. Pertota in g. Andreja Grgiča so zapeli zbrani pevci več narodnih pesmi in s tem vzdržali najprijetnejše razpoloženje tega lepega sestanka do večernih ur.

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva „Edinosti“ se bo vršila jutri, dne 24. t. m., točno ob 3 popoldne v „Slovanski čitalnici“.

Vabljeni so vsi gg. odborniki, namestniki in deželni poslanci, da se seje gotovo udeležijo.

Odbor in nadzorstvo zadruga „Tiskarna Edinost“ imata jutri zvečer ob 7 važno sejo v pisarni odvetnikov d. r. Gregorina in d. r. Slavika.

Uradna — lumparija. Pišejo nam: Just Hrovatin (in ne Hrovat), poljski čuvaj iz v Banov, ima popolnoma prav, ko izjavlja, da je Banah on edini poljski čuvaj — dopisnik one notice je pomotoma zapisal Vidau. Tudi ima prav, ko trdi, da ni bil v Isoiciti. Škoda pa, da ni povedal, kak slučaj ga je peljal v ul. Chiozza oni večer, ko so tam imeli magistratni sluge — bilo jih je kakih 30 — med 9. in 10. uro sestanek? Tudi naj bi povedal (ker se že ne vtilka v politiko), kedo je oni Hrovatin, ki je bil svojedobno napaden v „Edinosti“, ker je šel okolo povpraševati za svet in kateremu se je svetovalo, naj da popravek, ki pa ga ni dal, in pa oni Hrovatin Just iz Ban št. 59, ki je podpisal prošnjo za laško šolo na Opčinah?!

Ako g. Just naj pojasni in opraviči te politične slučaje, ki so ob enem protinardni — se pogovorimo bolj natančno o njega ne-političnem delovanju. Altro che: očitajo!

Italijanski duhovniki za kamoro! Na glasovanje minole nedelje povodom nadomestne volitve za istrski deželni zbor v Pull sta glasovala za kandidata kamore tudi

italijanska duhovnika Nieder in Dante Mogorovich. Pa ne morda zato, ker je italijanska kamora velika zaščitnica — katoliške vere in krščanskih načel, pravičnosti in ljubezni? Ali pa ugaia tem duhovnikom morda tako posebno — italijanska občinska uprava, ki je bila tako divno proslavljena pred rovinjsko poroto?!

Izpit za meščanske šole je napravil pred dunajsko izpraševalno komisijo dne 19. t. m. g. Albia Miklavč, učitelj na Vrsnem-Krnu.

Rešnja procesija. Včeraj predpoldne se je vršila slovesna rešnja procesija, kateri je prisostvovalo mnogo občinstva. Udeležila se je vsa duhovščina iz mesta in okolice s škofom dr. Karlinom na čelu. Videti je bilo tudi cesarskega namestnika z raznimi visokimi uradniki in zastopane so bile razne bratovščine, šolska mladež in štiri godbe. Pri procesiji so bili vojaki bosensko-hercegovskega polka. Procesija se je vršila v najlepšem redu.

Sneg koncem maja. S gor. Krasa 20. t. m.: V noči od ponedeljka na torek je zapadel še precej nizko sneg pod Nanosom, po Cavnju in po gorah okoli. Vseled tega je tudi temperatura precej padla. Po Krasu je dežilo in je bila močna burja, ki je napravila na trtah in sadnem drevju precej škode. Tudi v Trstu smo imeli te dni občutno hladno vrame. Sosebno noči so bile skoraj mrzle.

Nevročljive poštno pošiljke. C. kr. poštino in brzojavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam priporočenih in navadnih pism, ki so bila v mesecu aprilu v oddelku za nevročljive poštno pošiljke v Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelj neznani. Seznam je priobčen v polnem obsegu v tujakšnjem uradnem listu „Osservatore triestino“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 22. maja.

Težka nesreča. Ko je 37letni železniški magaziner Ivan Godnik, stanujoči v ul. Giovanni Bocaccio šte. 19, sinoči ob 8:30 v ulici Stadlon stopal s tramvajskega voza, je zadel ob mimo vozečo kočijo in odletel ob tla, kamor je udaril z glavo s tako silo, da si je razbil črepijo. Ponesrečenca so odveli na zdraviliško postajo, kjer so mu podeli prvo pomoč. Potem so ga odvedli v bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Ljubezen in sovraštvo. V krčmi „al due Americani“ v Crosadi sta se snoči spoprijela oglasja Amadeo Dardis in Evgen Baric iz Pazina. Prostitutka Marija Velikonja od Sv. Lucije na Tolmislaskem, ki je bila tudi navzoča, je pa Dardisova ljubica in mu je dala nož, s katerim je on na roki ranil svojega protivnika. Barica so spravili v bolnišnico, lepi parček pa v zapor.

Dve tatvini. Na krovu Lloydovega parnika „Uranio“ so ukradli precej volne v vrednosti 130 K. Tatovi so pomorščaki Rok Fanfara, Vinko Zuberko, Simon Sforzina in Ivan Dejan, vsi Dalmatinci.

V salonu telefona na borznem trgu so včeraj prišli trgovinskega agenta Humberta Jerana iz Benetk in ga zaprili, ker je ukradel dilafragma vredno 25 K.

Po strmih potih. Preteklo noč ob eni je videl stražnik nekega človeka v ulici med vilami (vicolo delle ville), ki se je dokaj sumljivo obnašal. Nekaj časa ga je mirno opazoval, nato pa ga je vprašal, kaj dela tam ob tej pozni uri. Ker se je tujec s svojim odgovorom izognil vprašanju, ga je stražnik pozval na policijo. A oni se je z vso silo uprl in je začel stražnika celo pestiti, da je ta pogliti sabljo. Še le tako ga je mogel ukrotiti. Ponočnjak je 29 let stari mlazar Guglielmo Chiaruttini.

Junaki noža. V soboto ponoči se je spri 28 let stari Vittorio Stinco, ki stanuje v ulici Battaglia št. 5, z dvema človekoma, ki sta ga nato ranila z nekim britvi podobnim predmetom. Urezala sta ga po obrazu, po hrbtu pa sta ga samo oprasila in mu razvezala jopič. Potem pa sta ušla v gluho noč. Pri policiji Stinco, ki je že bil večkrat kaznovan, ni hotel povedati imen svojih nasprotnikov.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa. V nedeljo dne 25. t. m. točno ob 8 dopoldne se vrši v telovadnici Sokola v Trstu seja župnega odbora. Ker je dnevni red zelo nujen in važen, pozivljamo k polnoštevilni udeležbi.

Na zdar! Starosta. Akadem. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu ima v soboto 24. t. m. ob 8 zvečer

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERINIM CENAM
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MASCANTON - TRSE

Mnenje gosp. dr. H. Appel-na na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V zvezi z vašim pismom mi je čast vam poročati, da sem rabil doposlane mi poskusne bottljke vašega železnatega kina vino Serravallo z velikim uspehom pri slabokrvnih otrocih, ki so trpeli na slabem prebavljanju.

DUNAJ, dne 22. junja 1911.

Dr. APPEL.

Paroplovna družba D. Tripovich & Ci., Trst

Ekspresna vožnja Trst - Benetke

in nazaj. — Prevoz v treh urah.

ODHOD iz TRSTA vsak dan ob 8 jutraj.
ODHOD iz BENETEK ob delavnikih ob 2 popoldne — in tudi :
ODHOD iz TRSTA vsako soboto ob 2 pop. in vsako nedeljo ob 4 popoldne.
ODHOD iz BENETEK vsako nedeljo ob 8 zj. in ob 8 zv. in vsak ponedeljek ob 8 zj.

NB. Povratek je možen tudi z nočnimi Lloydovimi parniki.
Nedeljska izletna vožnja Vsako nedeljo se izdajajo posebni vožnji listki za izlet Trst-Benetke in nazaj po znižanih cenah za sledeče vožnje: iz Trsta v nedeljo ob 8 zj. in povratek iz Benetk v nedeljo ob 8 zv., v ponedeljek ob 8 zj., ob 2 pop. in opolnoči. — Povratek opolnoči z Lloydovim parnikom.

IZ TRSTA V JAKIN-RIM-NEAPELJ

ODHOD iz TRSTA vsako sredo ob 7.15 jutraj; iz JAKINA vsako sredo ob 9 zv. Prevoz čez morje iz Trsta v Jakin ali obratno v 9 urah.

Poleg tega: Iz TRSTA v JAKIN: vsako soboto ob 4 popoldne.

Iz JAKINA v TRST vsak ponedeljek ob 4 popoldne.

Pojasnila, prospekti, vožnji listki pri družbi v Trstu, Piazza della Borsa 12 in njenih raznih zastopstvih v Trstu in zunaj.

Družba si pridržuje izpremembo v smislu prometnega opravilnika

Žganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ul. Scala Belvedere št. 1
prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenjenemu občinstvu.

Nova dalmatinska

gostilna - buffet

Trst, ul. Pasquale Revoltella 479.

Toči se dalmatinsko prvovrstno vino in Dreherjevo pivo. Mrzla in gorka jedila.

CENE JAKO ZMERNE.

Vino za družine po znižanih ceni.

Priporoča se za obilen obisk udani

JURAJ PERIŠIČ, lastnik.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni

ALOJZIJA POVHA

Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).

Cene nizke. Bogata izber.

ALOJZIJA TAVČAR-DUTOVLJE

avtorizirano stavbno in kamnoseško podjetje

zapriseženi sodni izvedenec

Izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela. Cene zmerne.

T O P S I + T O P S I

„TOPSY“ gumijeve specialitete. — 16 vzorcev K 2-80,

3-50, 5—. Tucat 4—5, 6, 8, 10, 14—20.

„Zum-Gummibaum“ „ALL' ALBERO DI GOMMA“ (vodja Gustav Gál)

sedaj le ulica Ponterosso 5.

Pasovi za kilo, elastične nogavice, irigatorji itd. — Predmeti za bolniško

postrežbo. Plašči za dež. Cevi iz gumija. Slovenska postrežba.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se v dani J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

svoj 1. redni občni zbor letnega tečaja v gostilni „Zur Universität“ z običajnim sporedom.

Slovanska Čitalnica opozarja vse svoje p. n. člane, da priredi svoj letošnji prvi skupni popoldanski izlet dne 1. junija in sicer v Brunico. Podrobnosti se pravočasno objavijo.

Na sobotnem občnem zboru „Slov. Čitalnice“ je bil izvoljen g. dr. Egon Stare, za predsednika; v odbor pa sledeči gg.: F. L. Tuma, podpredsednik, Fr. Šemrov, tajnik, M. Porenta, blagajnik, Anton Cigoj, knjižničar, Jos. Kügler, gospodar, Rud. Lisec, Fr. Zupančič in Milan Stubelj, za namestnike gg. lož. Gustinčič, Ciril Kraigher in Fr. Rus, za preglednike pa gg. Iv. Furlani, Miha Krašovec in Iv. Kokalj.

Trgovsko izobraž. društvo priredi v nedeljo, dne 22. junija svoj drugi letošnji izlet in sicer v Ogled. Udeležnikom se bo nudila prilika, da si ogledajo monumentalno baziliko in muzej. V ta namen se bo vršilo poučno predavanje v društveni dvorani v petek dne 20. junija, pri katerem se kolikor možno pojasne znamenitosti in zgodovina Ogleda.

Mar. del. organizacija.

Zaradi slov. obrtnega šolstva, o katerem je vložila NDO in v njej združene strokovne organizacije že nešteto spomenic, ki pa jih vlada noče uvaževati, skliče osrednji izvrševalni odbor NDO v najkrajšem času velik protesten shod, na kar slovensko delavstvo že sedaj opozarjamo.

Skupina delavcev škedenjskih plavžev priredi jutri v soboto ob 7 zvečer društveni shod v dvorani „Gosp. društva“ v Škedenju. Delavci plavžev so vabljeni, da se udeležijo tega shoda v čimvečjem številu.

Skupina lesnih težakov skliče za danes, v petek, ob 7.30 zvečer društveni dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: „Poročilo o poteku pogajanj z delodajalci.“

Posredovalnica dela NDO. Službe išče pekovski pomočnik, ki gre tudi na deželo.

Pripravljalni odbor „Zveze jugoslovanskih pekovskih pomočnikov“ ima jutri v soboto, ob 6. zvečer sejo v društvenih prostorih. Dnevni red: „Določitev kandidatov za odbor Zveze.“

Shod zidarjev v Gabrovcu. V nedeljo dne 25. t. m. ob treh popoldne shod zidarjev.

Vesti iz Goriške.

Iz Štanjela. Za družbo sv. Cirila in Metoda v Štanjelu so darovali v družbi pri dobrih priščinah in kislem radiču po 1 K: poslovodja g. Zavadil, g. Josip Zavadil, g. ca Marica Pukshofer in g. Franjo Trampuž, in še po eno krono sta priložila g. Zavadil in g. ca Pukshofer. Želimo obilo posnemalcev. Denar je izročen g. cl Švaglvi v Štanjelu.

Iz Kanala. „Narodna Čitalnica“ je uprizorila v nedeljo dne 18. t. m. veseligr v treh dejanjih: „Svet brez moči“ v korist Jos. Kocjančičevi spominski plošči. Igra je vspela nad vse pričakovanje, tako v gnotnem kakor tudi v moralnem oziru. Dvorana je bila polna občinstva, čeravno je bilo vreme skrajno neugodno in tudi čas prireditve za okolice neprimeren. Častništvo tukajšnje posadke je bilo navzoče v prav lepem številu in se je z drugim občinstvom vred ves čas igre dobro zabavalo. Osnovni gospod in gospem, ki so preplačali vstopnino, izreka odbor „N. Č.“: Srčna hvala!

Glavno ulogo Gusti je igrala g. ca Lizika Ivančičeva s tako fineso mimike in gest, da se navzoče občinstvo kar ni moglo načuditi, da imamo tu v Kanalu tako izbornu igralko.

Drugi vlog ne bomo tu navedli. Omenimo le, da so bile vse dobro, nekateri prav dobro izvajali in je vsak po svojih močeh pripomogel k lepemu celotnemu vpehu.

Na občo željo se igra ponovi v nedeljo dne 25. t. m. ob 4.30 pop. pri nižjih cenah.

Nabrežina. Za sodelovanje pri CM veselici v Nabrežini dne 8. junija t. l. sta se priglasili do sedaj pevski društvi „Danica“ iz Kontovelja in „Skala“ iz Sv. Križa, dalje ljudska knjižnica iz Nabrežine in pevski zbor nabrežinskih Ciril-Metodarjev. Ostala bratska pevska društva, ki mislijo tudi sodelovati pri tej prireditvi, prosimo, da nam sporočijo čimprej, da se lahko pravočasno sestavi program. Veselica se bo vršila v bujno zelenem občinskem vrtu, kjer je že bila pred dvema letoma enaka prireditev, ki je ostala gotovo vsakemu udeležencu v živem spominu. Naše narodne dame bodo tudi ob tej priliki poskrbele, da bo lahko vsakdo, ki nas obišče, zadostil svojemu lačnemu in žejnemu želodcu. Ker obeta biti ta dan prvi narodni praznik za Nabrežino, smemo upati na mnogobrojen obisk s strani bližnjih sosedov, posebno pa tržaških Slovencev.

Vesti iz Istre.

Letošnja glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za Istro se bo vršila v Kršanu dne 8. junija. Upamo, da se bo moglo tudi letošnje tajačkovo poročilo — kakor je zna tako divno sestavljati družbni tajnik — ponášati z lepimi vsebini, kakor v prejšnjih letih, in da nam bo zopet govorilo tako navduševalnih in vspodbujevalnih besed k nadaljnjemu delovanju, oz. k podpiranju te za zapuščeno Istro toli važne kulturne institucije.

Nov poštni urad. Dne 1. junija 1913. se otvoril v Premanturi (politični okraj Pula) nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštne-hranilnišnega urada. Ta poštni urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po dnevno enkratni peš-pošti do poštnega urada Pula 1.

Istočasno se opustil v Premanturi obstoječa poštna nabiralnica; v občino Pula spadajoča kraja Pomer in Valle Ronzi se izločila iz dostavljavnega okrožja poštne urada Pula 1 ter priključila okrožju novega poštnega urada Premantura pri Pull.

Osp. Pevsko-bralno društvo „Domovina“ priredi letos o sv. Petru svojo narodno veselico. Veselica se bo vršila, kakor druga leta, v „Gradu“, ki je zanimiva, naravna posebnost. — Bratska društva so vabljena na prijazno sodelovanje. „Domovina“ bo kakor doslej tudi v bodoče vedela napraviti svojo dolžnost ter se izkazati napram sodelujočim društvom hvaležno s svojimi sodelovanjem pri njih prireditvah. — Bratski „Na zdar!“

DAROVIL.

— Za padec Skadra je daroval neki tukaj bivač Turk za podružnico CMD št. 5, K 5. — O priliki domače zabave, ki se je vršila dne 4. t. m. v Društveni krčmi v ul. Lazzaretto vecchio št. 31 v prid ravnosti podružnici, so darovali sledeči gg. po 1 krono: Levčar Iv., Rustja Ant., Besednjak Iv., neimenovan, Koblar Fran., Macarol Iv., Novak Jer., Petelin Jos., Krapež Jos., Baša Jos. 2 K in Koblar Jos., društveni krčmar 4 K. — Za srečlov: Og.: Naranča Peter 2 steklenici refoška, Erčigol Jak. steklenico likerja in zavoj testenin, Košmerij Jak. škatljo sardin, Kocjan Fran. škatljo igrač, Besednjak Iv. 12 krožnikov, Bras Iv. steklenico tropinova, Levčar Iv. torto, Ciljak Jos. 2 potlice, Berlan Fran. vazo cvetlice, Lampe škodelico, Lestan Fran. denarnico, Turek Fran. eno vazo za cvetlice, Kovač Fran. zavoj užigalic, Prelec Fran. butiljko pive, Koblar Jos., društveni krčmar, steklenico marsale in steklenico pelinkovca, ga. Levčarjeva 3 šatuije bonbonov, ga. Besednjakova 2 čaši za pivo.

Mali oglasi

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Želim se seznaniti s poštenim dekletom v starosti od 20—25 let, ki bi bila spretna v kmetijskem delu. Star sem 28 let, vrednost moje posestva znaša 20.000 K. Ponudbe s sliko na inser. oddelke Edinosti pod „Poroka št. 1018“. 1018

Stanovanje z 1 in 2 sobama z vodo v kuhinji; skladišče in delavnica ali garaža se odda, ul. Amerigo Vespucci št. 8 (Sv. Jakob). 1098

Družina brez otrok išče pridno in pošteno dekle za vsa hišna dela. Naslov pove inseratni oddelke Edinosti. 1117

Na deželi Marezige, Istra, odda Babič Anton hšt. 181 stanovanje v najem. Na razpolago kuhinja in 6 sob. 1122

Proda se v Sežani hiša z velikim hlevom ob glavni cesti. V hiši je bila gostilna, ki se je dobro rentirala. Ponudbe: Posojilnica v Sežani. 1123

Odda se odličnemu gospodu zelo lepa sračna soba, lep razgled, elegantno opremljena, ul. S. Nicolò 11, IV. desno. 1084

Dva krojača

za gospode, salonska delavca, najboljše moči, iščeta se za krojačnico

prvega razreda, brez drugega za takojšnji nastop. Reflektirajo lahko samo take moči, ki lahko dokažejo dolgoletno prakso iz prvih krojačnic.

Oziral se bo samo na resne ponudbe, s točnim prepisom sprave. — Ponudbe pod „Najboljša moč št. 1128“ na inseratni oddelke Edinosti.

200 — 600 l dnevno dobro pasteriziranega

MLEKA

ima oddati mlekarja

Ivan Vidmar, Crnoluh nad Idrijo.

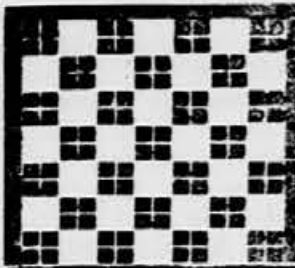
Ulica Arcata št. 1.

OB PRILIKI BIRME!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo prodajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporočamo se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cegl in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene smerne, dele točno.

Fotografični atelje

Segall & Co.

Piazza della Borsa št. 7.

Svobodna uporaba lifta.

Atelje je odprt tudi za binkoštno praznike in sicer do 7 zvečer.

ZA BIRMO

dobi vsak birmanec pri naročitvi

popolnoma zastonj povečano sliko

30 X 36

Priporočamo:

12 vizitnic, nebljščih 4⁸⁰
kabinetnih slik 10⁵⁰

v priznani izvrstni izvedbi.

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika

trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Besce št. 17.

Zaloga sena, krme in otrobov.

Seno I. klase, ogersko seno, beneški otrobi, otrobi št. 84.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1.20.
3 stekl. po pošti vse franko 4.50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev.
— Neoporekljivo sredstvo. —

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razpredaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 8, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penecih deservnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordoan, Burgund, renahin vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna šganja ter posebni pristni tropinova, slivovec in brinjovec. Izdelki I. vrste, došli iz dobrih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpredaja se po povzetju. Ceniki na sahtevo in franko. Razpredaja od pol litra naprej. 368

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opoline št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghero); F. BRNETIČ v Škedenju. Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjernih. Krasn izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserv, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obuvale itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj H. ŠTIBILJ

Odlikovana tovarna sodavice ADRIJA Sv. Ivan pri Trstu,

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

:: Kabaret „Maxim“ ::

Ravnatelj K. Maurice. Trst, ulica Stadlon št. 10. Pri klavirju F. Leopoldi

Zadnji spored sezone. — Od 16. do 31. majnika 1913.

Lissy pl. Heideilmayer, kab. pevka.
ELLEN ANGELO, mednarodna plesalka.
ADA PERI, ital. šansonetka.
FRITZI WALDEN, recitatorica.
ANNI ARLESCU, mednarodna šan-

sonetka. LEO WERTER, predavatelj in kabaretni pevec.
MAKS HOFER, komik.
BOROS DUO, plesni duet. — MICI SLATKA, recitatorica.
VEGH ZSAZSA, izpreminj. plesalka.

Začetek točno ob 9. — Konec ???

VSTOPNINA: I. prostor 2 kroni; II. prostor 1 krono.